ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
_____ Святослав КОРСАКЕВИЧ
«28» серпня 2025 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Заступник завідувач кафедри
_____ Віра СИНЯКОВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУПЕРВІЗІЯ ТА ІНТЕРВІЗІЯ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ»

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий) рівень
Освітня кваліфікація:	доктор філософії з психології
Освітньо-наукова програма:	Психологія

Київ – МАУП – 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Супервізія та інтервізія у психологічній практиці
Шифр і назва спеціальності	С4 Психологія
Освітньо-наукова програма	Психологія
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова (компонент вибіркової складової ОНП)
Кількість кредитів і годин	3 кредити ЄКТС / 90 годин. Лекції: 10 годин; практичні (семінарські) заняття: 20 годин; самостійна робота: 60 годин
Термін вивчення дисципліни	2 курс, III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Структура курсу

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Супервізія та інтервізія у психологічній практиці» належить до вибіркових освітніх компонентів освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія». Курс формує в аспірантів систему знань і практичних умінь у сфері супервізії та інтервізії як провідних форм професійної підтримки, розвитку та забезпечення якості психологічної практики. Дисципліна розкриває теоретичні моделі, етичні засади, процес, форми, методи й техніки супервізії та інтервізії, а також їх роль у рефлексивній практиці, професійному зростанні й запобіганні професійному вигоранню. Курс розвиває рефлексивну та етичну культуру дослідника-практика й готує аспіранта до участі в супервізійних та інтервізійних процесах, зокрема у власній науково-педагогічній і практичній діяльності.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: супервізія та інтервізія як форми професійної підтримки й розвитку у психологічній практиці, їх теоретичні моделі, етичні засади, процес, форми, методи та критерії ефективності.

Мета курсу: сформувати в аспірантів систему знань про супервізію та інтервізію й практичні вміння участі в супервізійних та інтервізійних процесах для забезпечення якості психологічної практики, рефлексивного професійного розвитку та запобігання професійному вигоранню.

Завдання навчальної дисципліни:

– сформувати систему знань про поняття, функції та історію супервізії й інтервізії у психологічній практиці;

– розкрити основні теоретичні моделі та підходи до супервізії;

– ознайомити з формами й форматами супервізії та з інтервізією як формою колегіальної підтримки;

– сформувати розуміння етичних засад, супервізійного контракту й робочого альянсу, меж і конфіденційності;

– виробити практичні вміння аналізу випадку, рефлексивної практики та застосування методів і технік супервізії / інтервізії;

– розвинути здатність оцінювати ефективність супервізії, організовувати інтервізійні (у т. ч. балінтовські) групи та запобігати професійному вигоранню.

Пререквізити навчальної дисципліни: «Методика викладання психології та науково-педагогічна діяльність у вищій школі», а також знання з основ психологічного консультування, психотерапії, професійної етики психолога, здобуті на попередніх рівнях вищої освіти.

Постреквізити навчальної дисципліни: асистентська практика, наукова складова освітньо-наукової програми (науково-педагогічний супровід та професійний розвиток), інші вибіркові компоненти практико-орієнтованого спрямування.

Примітка. Дисципліна є вибірковим освітнім компонентом; її обсяг, семестр вивчення та закріплені за нею програмні компетентності й результати навчання визначаються під час унесення дисципліни до каталогу вибіркових навчальних дисциплін і можуть уточнюватися відповідно до індивідуальної освітньої траєкторії здобувача.

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК4. Здатність розв'язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності. ПРН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. ПРН10. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.

Зміст навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю — залік.

Методи навчання: проблемна та оглядова лекція, лекція-дискусія; семінар-практикум, супервізійний практикум, інтервізійна та балінтовська групи; аналіз випадків і кейсів; рольові ігри та демонстраційні супервізії; рефлексивні вправи; проєктно-дослідницький метод; методи розвитку рефлексивного та критичного мислення; підготовка й публічний захист аналітичних матеріалів; інтерактивні методи (мозковий штурм, дебати, синтез думок).

Методи оцінювання: усний контроль (опитування, доповідь, участь у дискусії та супервізійних вправах); письмовий контроль (аналітичний огляд, есе, рефлексивний звіт); тестовий контроль (модульні контрольні роботи); презентація й захист індивідуального науково-дослідного завдання; самоконтроль, взаємне рецензування та взаємооцінювання.

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Лекції, год.	Практичні (семінарські), год.	Самост. робота, год.
Змістовий модуль 1. Теоретичні та етичні засади супервізії та інтервізії				
Тема 1.	Супервізія у психологічній практиці: поняття, функції, історія та місце в професійному розвитку. Інтервізія як форма колегіальної підтримки.	2	2	7
Тема 2.	Теоретичні моделі та підходи до супервізії (розвивальна, компетентнісна, процесуально-орієнтована; семиока модель П. Гокінса).	1	3	8
Тема 3.	Форми й формати супервізії: індивідуальна, групова, командна; очна та онлайн-супервізія. Ролі учасників.	1	3	8
Тема 4.	Етика супервізії: супервізійний контракт, робочий альянс, межі, конфіденційність, влада й відповідальність.	2	2	7
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2. Процес, методи та розвиток у супервізії та інтервізії				
Тема 5.	Процес супервізії: етапи, фокус, аналіз випадку. Рефлексивна практика та розвиток супервізованого.	1	3	8
Тема 6.	Методи й техніки супервізії: робота з паралельними процесами, супервізійні запитання, рольова гра, робота з переживаннями.	1	3	7

Тема 7.	Організація та проведення інтервізійних груп. Балінтовські групи: принципи й процедура.	1	2	7
Тема 8.	Оцінювання ефективності супервізії. Запобігання професійному вигоранню; підтримка стійкості. Супервізія у науково-педагогічній діяльності.	1	2	8
Модульна контрольна робота 2				
Разом:		**10**	**20**	**60**

Технічне обладнання та / або програмне забезпечення

Для якісного викладання та опанування курсу використовуються: навчальні аудиторії (у т. ч. тренінгові зали), обладнані мультимедійним проєктором і комп'ютером; доступ до мережі Інтернет (у т. ч. безкоштовна мережа Wi-Fi); наукова бібліотека Академії та доступ до передплачених наукометричних баз (Scopus, Web of Science) і повнотекстових ресурсів. Використовується офіційний сайт МАУП (http://maup.com.ua), система дистанційного навчання Академії (Moodle), демонстраційні відеоматеріали супервізій та онлайн-платформи для відеокомунікації (Zoom, Google Meet) для проведення онлайн-супервізії та інтервізії.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять, супервізійних та інтервізійних практикумів і має на меті систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосовувати методи супервізії та рефлексивної практики. Формами поточного контролю є: усна доповідь та участь у науковій дискусії; участь у супервізійних та інтервізійних вправах; аналіз випадків і кейсів; підготовка рефлексивних звітів; виконання й захист індивідуального науково-дослідного завдання.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, участь у вправах); письмовий контроль (аналітичний огляд, есе, рефлексивний звіт); тестовий контроль; презентація результатів самостійної роботи; спостереження; проблемні (супервізійні) ситуації.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку. Залік виставляється за результатами накопичення рейтингових балів за поточну навчально-пізнавальну діяльність, дві модульні контрольні роботи та індивідуальне науково-дослідне завдання. Здобувач допускається до заліку за умови виконання всіх передбачених видів робіт. Дисципліна вважається зарахованою, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 балів зі 100.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи, становить 100.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі

Вид навчальної роботи	**Змістовий модуль 1**	**Змістовий модуль 2**	**ІНДЗ**	**Разом**
Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	20	20	—	40
Модульна контрольна робота	20	20	—	40
Індивідуальне науково-дослідне завдання (аналітичний огляд / рефлексивний звіт)	—	—	20	20
Разом	**40**	**40**	**20**	**100**

Розподіл балів. Розділ передбачає накопичення балів окремо за поточну діяльність (до 80 балів: 40 — модульні контрольні роботи, 40 — робота на заняттях і самостійна робота) та за індивідуальне науково-дослідне завдання (до 20 балів). Мінімальна сума балів, за якої дисципліна вважається зарахованою, становить 60.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі. Оцінювання: «відмінно» (A) — правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (B) — 82–89 %; «добре» (C) — 75–81 %; «задовільно» (D) — 68–74 %; «достатньо» (E) — 60–67 %; «незадовільно» (FX) — менше 60 %. Відсутність роботи — 0 балів.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання. ІНДЗ передбачає аналітичний огляд проблематики супервізії / інтервізії або структурований рефлексивний звіт за участю в супервізійній / інтервізійній вправі. Оцінюються: обґрунтованість вибору теми та її зв'язок із професійною й дослідницькою діяльністю аспіранта; повнота й актуальність опрацьованих джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); коректність аналізу моделей, методів та етичних аспектів супервізії; глибина рефлексії та наявність власної позиції; дотримання академічної доброчесності, етики й правил оформлення; якість публічної презентації.

Заохочувальні (бонусні) бали. За участь у наукових конференціях, наукових семінарах, підготовку публікацій за тематикою дисципліни здобувачеві за рішенням кафедри можуть нараховуватися заохочувальні бали. Заохочувальні бали не включаються до основної таблиці розподілу балів; один захід є підставою для нарахування балів лише за один найбільш значущий освітній компонент.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка ECTS**	**Оцінка за національною шкалою (для іспиту)**	**для заліку**

90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	достатньо	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html. Усі роботи (аналітичні огляди, рефлексивні звіти, есе, презентації) мають бути оригінальними та авторськими, супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії: повторне проходження оцінювання та / або повторне вивчення відповідного освітнього компонента.

Політика щодо конфіденційності та етичної безпеки. З огляду на практико-орієнтований характер дисципліни під час супервізійних та інтервізійних вправ обов'язковим є дотримання конфіденційності, поваги до особистого й професійного досвіду учасників та психологічної безпеки. Матеріали випадків подаються знеособлено; поширення особистої інформації учасників за межі групи не допускається. Участь у рефлексивних вправах є добровільною щодо глибини саморозкриття.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування занять є обов'язковим. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб. Систематична активна робота на заняттях враховується під час підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії https://drive.google.com/file/d/1WqTVIzoBYxjlu3q0UPXsjU4oF1726Cd1/view.

Політика щодо оскарження. Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до викладача, завідувача кафедри або гаранта освітньо-наукової програми https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf.

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання цифрових інструментів і генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб пошуку й опрацювання інформації за умови прозорого декларування такого використання, критичної перевірки результатів і збереження авторства та відповідальності здобувача за поданий матеріал https://drive.google.com/file/d/1r74_4CHxDx1bpAvw8X4AvaqLSGWbyaYd/view.

Політика сталого розвитку. Викладання дисципліни узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals) та принципами відповідальної науки https://sustainability.maup.com.ua/. Зміст курсу безпосередньо співвідноситься з Ціллю 3 «Міцне здоров'я та благополуччя» (запобігання професійному вигоранню, підтримка добробуту фахівця), Ціллю 4 «Якісна освіта» (професійний розвиток і рефлексивна практика) та Ціллю 8 «Гідна праця та економічне зростання» (якість та стійкість професійної діяльності психолога). Під час навчання заохочується соціальна відповідальність, дотримання професійної етики, доброчесного й ощадливого використання ресурсів (пріоритет електронних матеріалів і безпаперового документообігу), інклюзивність, гендерна рівність і повага до різноманіття учасників освітнього процесу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає: силабус дисципліни; конспект (тексти) лекцій; методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять і супервізійних / інтервізійних практикумів; методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів; зразки супервізійного контракту та протоколів; банк завдань для модульних контрольних робіт; перелік питань до заліку (додаток 1).

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Hawkins P., McMahon A. Supervision in the Helping Professions. 5th ed. London : Open University Press, 2020. 456 p.

2. Bernard J. M., Goodyear R. K. Fundamentals of Clinical Supervision. 6th ed. New York : Pearson, 2019. 400 p.

3. Falender C. A., Shafranske E. P. Clinical Supervision: A Competency-Based Approach. 2nd ed. Washington, DC : American Psychological Association, 2021. 400 p.

4. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 272 с.

5. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Київ : Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

6. American Psychological Association. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. Washington, DC : APA, 2020. 428 p.

Додаткова література

1. Кокун О. М. Життєстійкість і резильєнтність людини в сучасному світі: теорія, дослідження, практика : монографія. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2025. 214 с.

2. Адамська З. М., Андрійчук І. П., Воронкевич О. М., Радчук Г. К., Чопик С. В., Шпак М. М. Основи науково-психологічних досліджень : навчально-методичний посібник / за ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 214 с.

3. Sternberg R. J., Pickren W. E. (eds.). The Cambridge Handbook of the Intellectual History of Psychology. Cambridge : Cambridge University Press, 2019. 570 p.

4. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks : SAGE, 2023. 336 p.

5. Nosek B. A., Hardwicke T. E., Moshontz H., Allard A., Corker K. S., Dreber A., Fidler F., Hilgard J., Kline Struhl M., Nuijten M. B., Rohrer J. M., Romero F., Scheel A. M., Scherer L. D., Schönbrodt F. D., Vazire S. Replicability, Robustness, and Reproducibility in Psychological Science. Annual Review of Psychology. 2022. Vol. 73. P. 719–748.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. Національна психологічна асоціація (НПА України). URL: https://npa-ua.org
3. European Association for Supervision and Coaching (EASC). URL: https://www.easc-online.eu
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://nbuv.gov.ua
5. APA PsycNet. URL: https://psycnet.apa.org
6. Scopus. URL: https://www.scopus.com
7. Web of Science. URL: https://www.webofscience.com
8. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com
9. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: https://doaj.org
10. Center for Open Science (OSF). URL: https://www.cos.io

Рекомендовані джерела інформації оновлюються щороку.

Розробник (-и) силабусу:

_____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Викладач: _____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри психології.

Протокол від «____» _____ 2026 р. № ____

Додаток 1

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУПЕРВІЗІЯ ТА ІНТЕРВІЗІЯ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Спеціальність С4 Психологія. ОНП «Психологія». Вибіркова дисципліна, 3 кредити ЄКТС / 90 год, III семестр, підсумковий контроль — залік.

1. Методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять

Практичні (семінарські) заняття, супервізійні та інтервізійні практикуми (20 год.) спрямовані на поглиблення теоретичного матеріалу й формування практичних умінь участі в супервізії та інтервізії, аналізу випадку та рефлексивної практики. Провідними формами роботи є семінар-практикум, супервізійний практикум, інтервізійна та балінтовська групи, аналіз кейсів, рольові ігри, публічний захист аналітичних матеріалів.

Порядок підготовки до заняття: опрацювати конспект лекції та рекомендовані джерела; підготувати відповіді на питання для обговорення; підготувати матеріал випадку (знеособлено) або рефлексивні нотатки; за потреби підготувати коротке повідомлення / презентацію; сформулювати щонайменше одне дискусійне питання за темою.

Критерії оцінювання роботи на занятті: повнота й аргументованість відповіді; якість аналізу випадку та рефлексії; коректність застосування супервізійних методів; дотримання етики й конфіденційності; активність і конструктивність участі; дотримання академічної доброчесності. Робота на практичних (семінарських) заняттях разом із самостійною роботою оцінюється в межах до 40 балів за семестр.

Семінар 1 (Тема 1, 2 год.). Супервізія та інтервізія: поняття й функції

Питання для обговорення:

1. Поняття супервізії та інтервізії; спільне й відмінне.
2. Функції супервізії (формувальна / освітня, нормативна, підтримувальна).
3. Історія становлення супервізії у психологічній практиці.
4. Місце супервізії та інтервізії в системі професійного розвитку психолога.

Практичні завдання:

1. Скласти порівняльну таблицю «супервізія — інтервізія» за критеріями.
2. Визначити функції супервізії на прикладі конкретної професійної ситуації.
3. Окреслити потребу у супервізії / інтервізії для власної практичної діяльності.

Семінар 2 (Тема 2, 3 год.). Моделі та підходи до супервізії

Питання для обговорення:

1. Розвивальні моделі супервізії.
2. Компетентнісний підхід до супервізії.
3. Процесуально-орієнтовані моделі; семиока модель П. Гокінса.
4. Вибір моделі відповідно до контексту й етапу професійного розвитку.

Практичні завдання:

1. Порівняти дві-три моделі супервізії за їх фокусом і можливостями.
2. Проаналізувати випадок із застосуванням семиокої моделі (сім фокусів).
3. Обґрунтувати доцільну модель для конкретної супервізійної ситуації.

Семінар 3 (Тема 3, 3 год.). Форми й формати супервізії; ролі учасників

Питання для обговорення:

1. Індивідуальна, групова та командна супервізія: переваги й обмеження.
2. Очна та онлайн-супервізія; особливості дистанційного формату.
3. Ролі та позиції супервізора й супервізованого.
4. Динаміка супервізійної групи.

Практичні завдання:

1. Скласти порівняльну таблицю форматів супервізії.
2. Спланувати структуру групової (або онлайн-) супервізійної сесії.
3. Проаналізувати рольову взаємодію в наданому кейсі супервізії.

Семінар 4 (Тема 4, 2 год.). Етика супервізії та супервізійний контракт

Питання для обговорення:

1. Етичні принципи супервізії; етичні дилеми.
2. Супервізійний контракт: складові та призначення.
3. Робочий альянс, межі та конфіденційність.
4. Влада, відповідальність і подвійні стосунки у супервізії.

Практичні завдання:

1. Розробити проєкт супервізійного контракту.
2. Проаналізувати етичну дилему супервізії та запропонувати рішення.
3. Скласти чек-лист етичності супервізійного процесу.

Семінар 5 (Тема 5, 3 год.). Процес супервізії та аналіз випадку

Питання для обговорення:

1. Етапи супервізійного процесу; фокуси супервізії.
2. Структура подання й аналізу випадку.
3. Рефлексивна практика та цикл рефлексії.
4. Розвиток і зворотний зв'язок у супервізії.

Практичні завдання:

1. Підготувати та подати знеособлений випадок за визначеною структурою.
2. Провести навчальну супервізійну сесію у трійках (супервізор — супервізований — спостерігач).
3. Скласти рефлексивний звіт за результатами вправи.

Семінар 6 (Тема 6, 3 год.). Методи й техніки супервізії

Питання для обговорення:

1. Супервізійні запитання та фасилітація.
2. Робота з паралельними процесами.
3. Рольова гра та техніки візуалізації в супервізії.

4. Робота з переживаннями та професійними труднощами супервізованого.

Практичні завдання:

1. Сформулювати набір супервізійних запитань для конкретного випадку.
2. Відпрацювати техніку роботи з паралельним процесом (рольова гра).
3. Проаналізувати ефективність застосованих технік.

Семінар 7 (Тема 7, 2 год.). Інтервізійні та балінтовські групи

Питання для обговорення:

1. Принципи організації та проведення інтервізійних груп.
2. Правила й ролі в інтервізії; фасилітація без формального супервізора.
3. Балінтовська група: мета, структура, процедура.
4. Типові труднощі груп і способи їх подолання.

Практичні завдання:

1. Розробити регламент (правила) інтервізійної групи.
2. Провести навчальну балінтовську / інтервізійну сесію за визначеною процедурою.
3. Підготувати рефлексію щодо власної ролі в груповому процесі.

Семінар 8 (Тема 8, 2 год.). Ефективність супервізії та профілактика вигорання

Питання для обговорення:

1. Критерії та методи оцінювання ефективності супервізії.
2. Професійне вигорання: чинники, ознаки, профілактика.
3. Роль супервізії та інтервізії у підтримці стійкості й добробуту фахівця.
4. Супервізія у науково-педагогічній та дослідницькій діяльності.

Практичні завдання:

1. Скласти інструмент (чек-лист) оцінювання ефективності супервізійної сесії.
2. Розробити індивідуальний план професійної підтримки та профілактики вигорання.
3. Презентувати та захистити ІНДЗ (аналітичний огляд / рефлексивний звіт).

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота (60 год.) є провідною формою навчальної діяльності аспіранта й забезпечує поглиблене опанування дисципліни та формування рефлексивних і практичних умінь. Основними видами самостійної роботи є: опрацювання лекційного матеріалу й рекомендованих джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); анотування наукових текстів; підготовка до практичних (семінарських) занять і практикумів; підготовка випадків і рефлексивних звітів; виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ); підготовка до модульних контрольних робіт і заліку.

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю
Тема 1	Опрацювання понять і функцій супервізії / інтервізії; порівняльна таблиця.	7	Конспект, таблиця
Тема 2	Опрацювання моделей супервізії; аналіз випадку за	8	Аналіз,

	семіокою моделлю.		повідомлення
Тема 3	Порівняння форматів супервізії; план групової / онлайн-сесії.	8	План сесії
Тема 4	Розроблення проєкту супервізійного контракту; аналіз етичної дилеми.	7	Контракт, есе
Тема 5	Підготовка знеособленого випадку; рефлексивний звіт за вправою.	8	Випадок, звіт
Тема 6	Розроблення супервізійних запитань; аналіз технік супервізії.	7	Матеріали технік
Тема 7	Розроблення регламенту інтервізійної групи; рефлексія участі.	7	Регламент, рефлексія
Тема 8	План профілактики вигорання; підготовка й оформлення ІНДЗ.	8	Захист ІНДЗ
Разом		**60**	

Індивідуальне науково-дослідне завдання (аналітичний огляд / рефлексивний звіт)

ІНДЗ — на вибір здобувача: (а) аналітичний огляд наукової літератури з проблематики супервізії / інтервізії у психологічній практиці, або (б) структурований рефлексивний звіт за участю в супервізійній / інтервізійній вправі з теоретичним обґрунтуванням (орієнтовний обсяг 12–15 сторінок; 15–20 джерел, з них не менше 5 англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science). Мета — сформувати вміння критично аналізувати підходи до супервізії та рефлексувати власний професійний розвиток.

Рекомендована структура: вступ (проблема, мета, завдання); основна частина (аналіз моделей / методів / етичних аспектів супервізії; для рефлексивного звіту — опис і аналіз досвіду участі); висновки (авторська позиція та перспективи професійного розвитку); список використаних джерел за чинними вимогами.

Критерії оцінювання (до 20 балів): обґрунтованість теми та її зв'язок із професійною діяльністю; повнота й актуальність джерел; коректність аналізу моделей, методів та етики супервізії; глибина рефлексії й наявність власної позиції; дотримання академічної доброчесності, етики та правил оформлення; якість публічної презентації.

3. Банк завдань для модульних контрольних робіт

Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі й охоплює матеріал відповідного змістового модуля. Кожен варіант формується з тестових завдань закритої форми, завдань на відповідність та відкритих (проблемних) завдань. Оцінювання здійснюється за критеріями, наведеними в силабусі (до 20 балів за кожну МКР).

Модульна контрольна робота 1 (змістовий модуль 1, теми 1–4)

Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).

1. Супервізія у психологічній практиці — це: а) контроль з боку керівництва; б) форма професійної підтримки та розвитку фахівця через рефлексію практики; в) атестація; г) наукове дослідження.

2. Інтервізія відрізняється від супервізії насамперед тим, що: а) проводиться керівником; б) є формою колегіальної взаємопідтримки рівних за статусом фахівців; в) не стосується практики; г) є формою іспиту.

3. До функцій супервізії належать: а) лише контроль; б) формувальна (освітня), нормативна та підтримувальна; в) виключно адміністративна; г) наукова публікація.

4. Нормативна (адміністративна) функція супервізії передбачає: а) розвиток навичок; б) забезпечення якості та етичності практики; в) емоційну підтримку; г) відпочинок.

5. Підтримувальна (відновлювальна) функція супервізії спрямована на: а) оцінювання знань; б) емоційну підтримку фахівця та профілактику вигорання; в) складання звітів; г) добір методик.

6. Семіока модель супервізії пов'язана з іменем: а) З. Фройда; б) П. Гокінса; в) Б. Скіннера; г) К. Роджерса.

7. Розвивальні моделі супервізії акцентують увагу на: а) незмінності фахівця; б) стадіях професійного розвитку супервізованого; в) лише документообігу; г) статистиці.

8. Груповою є супервізія, у якій: а) бере участь один супервізований; б) супервізор працює з кількома фахівцями одночасно; в) відсутній супервізор; г) немає обговорення.

9. Супервізійний контракт потрібен для: а) оформлення відпустки; б) узгодження цілей, меж, ролей та умов супервізії; в) публікації; г) добору вибірки.

10. Робочий (супервізійний) альянс — це: а) юридичний договір про працевлаштування; б) якість співпраці та довіри між супервізором і супервізованим; в) статистичний показник; г) розклад занять.

11. Конфіденційність у супервізії означає: а) вільне поширення інформації; б) захист інформації про клієнтів і супервізованого в межах етичних норм; в) відмову від обговорення; г) анонімність супервізора.

12. Подвійні (множинні) стосунки у супервізії розглядаються як: а) бажані; б) потенційне джерело етичних ризиків, що потребує уваги; в) обов'язкові; г) нейтральні.

Частина Б. Завдання на відповідність.

1. Установіть відповідність між функцією супервізії (формувальна, нормативна, підтримувальна) та її змістом.

2. Установіть відповідність між форматом супервізії (індивідуальна, групова, командна, онлайн) та його характеристикою.

Частина В. Відкриті (проблемні) завдання.

1. Розкрийте поняття та функції супервізії й інтервізії; порівняйте їх.

2. Схарактеризуйте семіоку модель супервізії П. Гокінса.

3. Опишіть форми й формати супервізії та їх переваги й обмеження.

4. Розкрийте складові та призначення супервізійного контракту.

5. Обґрунтуйте етичні засади супервізії (межі, конфіденційність, відповідальність).

Модульна контрольна робота 2 (змістовий модуль 2, теми 5–8)

Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).

1. Аналіз випадку в супервізії передбачає: а) оцінювання особистості супервізованого; б) структуроване обговорення професійної ситуації для її розуміння й розвитку дій; в) складання іспиту; г) добір вибірки.

2. Рефлексивна практика — це: а) механічне повторення дій; б) систематичне осмислення власного досвіду для його вдосконалення; в) відмова від аналізу; г) статистичний метод.

3. «Паралельний процес» у супервізії означає: а) одночасні заняття; б) відтворення динаміки стосунків «клієнт — фахівець» у стосунках «супервізований — супервізор»; в) паралельні групи; г) розклад.

4. Зворотний зв'язок у супервізії є ефективним, якщо він: а) знеособлений і оцінний; б) конкретний, своєчасний і спрямований на розвиток; в) відсутній; г) лише позитивний.

5. Супервізійні запитання спрямовані переважно на: а) перевірку пам'яті; б) стимулювання рефлексії та пошуку рішень супервізованим; в) оцінювання клієнта; г) складання звіту.

6. Балінтовська група зосереджена насамперед на: а) статистиці; б) стосунках «фахівець — клієнт» та переживаннях фахівця у складних випадках; в) адмініструванні; г) вивченні теорії.

7. Інтервізійна група працює: а) під керівництвом зовнішнього супервізора; б) як група рівних фахівців із розподіленими ролями та фасилітацією; в) без правил; г) без обговорення випадків.

8. Ефективність супервізії доцільно оцінювати за: а) кількістю сесій лише; б) досягненням цілей, розвитком компетентностей і якістю практики; в) обсягом документів; г) віком супервізора.

9. Професійне вигорання характеризується: а) підвищенням мотивації; б) емоційним виснаженням, деперсоналізацією та зниженням відчуття досягнень; в) відсутністю стресу; г) кар'єрним зростанням.

10. Супервізія у профілактиці вигорання виконує роль: а) додаткового навантаження; б) ресурсу підтримки, рефлексії та відновлення фахівця; в) контролю відвідування; г) статистики.

11. Онлайн-супервізія потребує додаткової уваги до: а) кольору інтерфейсу; б) конфіденційності, технічних умов і робочого альянсу на відстані; в) кількості слайдів; г) шрифту.

12. Супервізія у науково-педагогічній діяльності сприяє: а) лише звітності; б) розвитку викладацьких і наставницьких компетентностей та якості супроводу здобувачів; в) відмові від досліджень; г) зменшенню публікацій.

Частина Б. Завдання на відповідність.

1. Установіть відповідність між методом / технікою супервізії (супервізійні запитання, робота з паралельним процесом, рольова гра, зворотний зв'язок) та її призначенням.

2. Установіть відповідність між формою колегіальної роботи (інтервізійна група, балінтовська група, індивідуальна супервізія) та її особливістю.

Частина В. Відкриті (проблемні) завдання.

1. Опишіть процес супервізії та структуру аналізу випадку.

2. Схарактеризуйте методи й техніки супервізії (у т. ч. роботу з паралельними процесами).

3. Розкрийте принципи організації інтервізійних та балінтовських груп.

4. Обґрунтуйте критерії та методи оцінювання ефективності супервізії.

5. Розкрийте роль супервізії та інтервізії у профілактиці професійного вигорання.

4. Перелік питань до заліку

Залік виставляється за результатами накопичення рейтингових балів упродовж семестру. Наведений перелік питань слугує орієнтиром для систематизації та самоперевірки знань і може використовуватися під час співбесіди за потреби уточнення підсумкової оцінки.

1. Супервізія у психологічній практиці: поняття та сутність.
2. Функції супервізії (формувальна, нормативна, підтримувальна).
3. Інтервізія: поняття, ознаки, відмінності від супервізії.
4. Історія становлення супервізії у психологічній практиці.
5. Місце супервізії та інтервізії в системі професійного розвитку психолога.
6. Розвивальні моделі супервізії.
7. Компетентнісний підхід до супервізії.
8. Процесуально-орієнтовані моделі: семиока модель П. Гокінса.
9. Вибір моделі супервізії відповідно до контексту.
10. Індивідуальна супервізія: особливості, переваги, обмеження.
11. Групова та командна супервізія.
12. Очна та онлайн-супервізія.
13. Ролі та позиції супервізора й супервізованого.
14. Динаміка супервізійної групи.
15. Етичні принципи супервізії та етичні дилеми.
16. Супервізійний контракт: складові та призначення.
17. Робочий альянс, межі та конфіденційність у супервізії.
18. Влада, відповідальність і подвійні стосунки у супервізії.
19. Процес супервізії: етапи та фокуси.
20. Структура подання й аналізу випадку.
21. Рефлексивна практика та цикл рефлексії.
22. Розвиток і зворотний зв`язок у супервізії.
23. Супервізійні запитання та фасилітація.
24. Робота з паралельними процесами.
25. Рольова гра та інші техніки супервізії.
26. Робота з переживаннями та професійними труднощами супервізованого.
27. Організація та проведення інтервізійних груп.
28. Балінтовська група: мета, структура, процедура.
29. Типові труднощі груп і способи їх подолання.
30. Критерії та методи оцінювання ефективності супервізії.
31. Професійне вигорання: чинники, ознаки, профілактика.
32. Роль супервізії та інтервізії у підтримці стійкості й добробуту фахівця.
33. Онлайн-формат супервізії та інтервізії: можливості й обмеження.
34. Супервізія у науково-педагогічній та дослідницькій діяльності.
35. Планування власного професійного розвитку засобами супервізії та інтервізії.